

Turška demokracija je nataknila nagobčnike

Vlada je prepovedala javno razpravo o ustavi in skrajno omejevala delovanje strank za v oktobru napovedane volitve.

ANKARA, Tur. — Zahodni svet o turški svobodi in demokraciji v zadnjih letih ni imel posebno dobre sodbe, ukrepi vlade v zadnjih dneh te sodbe gotovo ne bodo spremenili na boljše. Vlada je namreč izdala posebno iz devet točk sestojajočo odredbo, v kateri prepoveduje vsako javno razpravo o nedavno s ljudskim glasovanjem potrjeni novi ustavi in omejuje strankine volilne kampanje na strankine konvencije.

Odredba pravi, da je njen namen preprečiti vznemirjanje javnosti in "vpliv na javno mnenje." Stranke ne bodo zaradi tega smele širiti nobenih volilnih letakov, ki bi kakor koli omenjali ustavo.

Odredba je utihnila v drugače živahnih turških kavarnah razgovore o politiki. Ljudje se manj javno le še o zdravju žena in otrok ter o gospodarskih poslih. Vsak razgovor o politiki utegne spravi neprevidega govornika za mrežo.

Vodnik vojaške skupine, ki vlada v Turčiji, gen. Gursel je nemara iznenaden zaradi tako slabega sprejema nove ustave. Proti njej je glasovalo 38% onih, ki so šli na volišče. Nova ustava jamči svobodo misli, prepričanja in govora. Imenovana odredba je torej naravnost v opreki z njo.

Menderesa in tovariše imajo pred sodiščem, ker "so kršili ustavo," imenovana odredba kaže, da njihovi nasledniki iz vojaških vrst niso dosti boljši!

Podzemne poskuse še vedno ni mogoče odkriti

WASHINGTON, D. C. — Skupina znanstvenikov v službi vlade, ki proučuje izboljšanje načinov za odkrivanje podzemskih atomskih eksplozij, je sporočila Kongresu, da manjših podzemskih eksplozij s sedanji sredstvi še vedno ni mogoče vedno ugotoviti.

V zadnjem letu ni bil v tem pogledu kljub sistematičnim naporom dosežen noben bistven uspeh.

Produkcija jekla raste

PITTSBURGH, Pa. — V preteklem tednu so izdelale jeklarne v ZDA 1,858,000 ton jekla, nekoliko bolj kot teden prej. To znaša nekako 64,5 odstotkov celotne zmogljivosti jeklarn.

Vodniki industrije napovedujejo, da se bo produkcija dvignila prihodnji mesec na okoli 70 odstotkov zmogljivosti največ zaradi novih naročil avtomobilske industrije. V nekaj tednih bodo na jeklarski trg vplivala tudi naročila novega orožja.

Vremenski prerok pravi:

Večina sončno in toplo. Najvišja temperatura 82.

Novi grobovi

Mary Lebusch
Zadeta od srčne kapi je preminula na svojem domu na 1001 E. 63 St. Mary Lebusch, roj. Mance, stara 70 let. Tukaj zapuščila soproga Johna, hčer Sylvio Cucinatta in 5 vnukov. Pogreb bo v soboto zjutraj iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 6501 St. Clair Ave. Čas še ni določen.

Frank Misich
Po kratki bolezni je preminul v Forest City bolnici Frank Misich, star 71 let, stanujoč na 23762 Eddy Road, Willoughby Hills, O. Tukaj zapuščila soproga Mary, roj. Zupancic, doma iz Dol. Straže v fari Prečna pri Novem mestu, otroke Teda st., Emmo Plut, Franka J. ml., pet vnukov in več drugih sorodnikov. Rojen je bil tam kot soproga. Tukaj je bival 52 let. Zadnja tri leta je bil v pokoju. Bil je član Loyalties, No. 158 SNPJ, Društva Blejsko jezero št. 27 SDZ. Pogreb bo v soboto dopoldne ob desetih iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152 St.

Število zaposlenih in brezposelnih poraslo

CLEVELAND, O. — Sredi junija je bilo po vsej deželi zaposlenih 68,7 milijona oseb, 1,9 milijona več kot sredi maja. Število zaposlenih izven poljedelstva je poraslo za 801,000 na nekaj nad 62 milijonov.

V istem času je zaradi poštene poraslo število brezposelnih za 812,000 na blizu 5,6 milijona.

Podmornice brez vijaka?

CLEVELAND, O. — Odkar je Ljubljancin Reselj iznašel vijak kot pogonsko sredstvo za ladje, je ta v rabi tako v trgovski kot v vojnih mornaricah vsega sveta. Ameriška vojna mornarica proučuje sedaj, če ne bi bilo mogoče podmornice oborožene s Polaris raketami, opremiti z nekakimi vodnimi raketnimi motorji.

Prednost takega pogona bi bila v tem, da bi povzročal manjši šum med plovbo in bi bilo sovražniku podmornice težje odkriti.

Zaklonišča utegnejo rešiti milijone ljudi

Predsednik je predložil nova sredstva za izboljšanje civilne obrambe, ki naj pravi prebivalstvo na nevarnosti morebitne vojne.

WASHINGTON, D. C. — Na splošno prevladuje mnenje, da do splošne atomske vojne ne bo prišlo, vendar zahteva čista previdnost ukrepe, ki naj poskrbe za čim večjo varnost prebivalstva, če bi taka nesreča svet le zadela. Predsednik Kennedy je včeraj zaprosil Kongres za 207 novih milijonov dolarjev za civilno obrambo.

V svojem govoru je Kennedy o civilni obrambi dejal:

"V slučaju napada utegnejo biti življenja onih družin, ki ne bi bila uničena z atomsko eksplozijo in ognjem, rešena, če jih je mogoče posvariti, naj se umaknejo v zavetišča in če so taka zavetišča na razpolago. Mi smo dolžni ta način zavarovanja našim družinam in naši deželi.

V nasprotju z našimi prijatelji v Evropi je potreba po te vrste zavarovanju nova na našem bregu. Toda čas za delo je sedaj. V bodočih mesecih upam, da bomo vsakega državljanca poučili, kakor korake naj podvzame brez odloga, da bo zavaroval svojo družino pred napadom."

Predsednik je povedal, da je nalogo za civilno obrambo izročil obrambnemu tajniku McNamari. Njeni glavni nalogi sta organizirati čim bolj sistem objave nevarnosti in oskrba dežele, posebno mest in večjih naselij, z zadostnim številom primernih zaklonišč.

Barvna televizija se širi

NEW YORK, N. Y. — Po poročilu Radio Corporation of Amerik je prodaja barvnih televizijskih sprejemnikov v prvi polovici letošnjega leta porasla za 20 do 25 odstotkov.

Napovedujejo, da bo do konca leta preseglo število barvnih televizijskih sprejemnikov v deželi lansko za najmanj 50 odstotkov.

Zategnite pasove, pravi angleška vlada narodu!

LONDON, Ang. — Angleška vlada je v torek napovedala deželi, naj zategne pasove, kajti prišel je čas "skromnega" življenja. Finančni minister je pred parlamentom dal kratek pregled stanja angleškega gospodarstva. V pregledu ni odkril nobenih novih razlogov, ki naj bi svetovali potrebo po skromnem življenju. Novost za angleško javnost so bile žrtve, ki jih vlada zahteva od angleškega naroda. Glavne med njimi so te-le:

Prometni davki, trošarine in carine so povišane za 10%; posojila bodo za dva odstotka dražja; pogoji za nakupe proti plačevanju v obrokli so postrostri.

Vse to pomeni dražje življenje. Ker se temu primerno ne bodo zvišali dohodki — plače in dividende — bodo ostale na dosedanjih ravni — pomeni nova gospodarska politika znižanje življenjskega standarda. Angleži bodo morali plačevati skoraj vse važnejše predmete, ki jih rabijo v dnevnem življenju, po

povišanih cenah: cigarete, pivo, alkoholne pijače, bencin, avtomobile, gospodinjne predmete itd. Naravno je, da bo konsum padel. Vlada sama računa, da se bo znižal za kakih 560 milijonov angleških funtov. Za toliko bo tudi padla proizvodnja, ako se angleške tovarne ne bodo odločile, da skušajo neizrabljeno zmogljivost svojih obratov porabiti za proizvodnjo takega blaga, ki se da prodati v tujih deželah.

Ali bodo podjetja to tudi napravila, je veliko vprašanje. Angleška industrija slovi po svoji konservativnosti. Le nerada modernizira svoje obrate, drži se starih načinov proizvodnje. Pri taki miselnosti ni pogosto konkurenčna z drugimi državami. Svet sicer ve, da je angleško blago prvostveno, toda je bolj zainteresirana na nizkih cenah kot na visoki kvaliteti.

Angleška vlada to dobro ve, zato je obenem tudi sklenila, da zniža za prihodnji proračun skleni letom svoje izdatke v tujini za okroglo \$840,000,000. Var-

Kongoška Kalanga upa na pomoč tudi od — Tita!

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Človek je lahko zadovoljen, da sliši iz Konga že nekaj časa samo zabavne novice. V okolici Leopoldville zboruje sedanji kongoški parlament. Tam pa ni poslanca v senatorjev iz provinc Katanga. Predsednik Katange jim je baje zabranil, da bi šli na parlamentarno zasedanje, delegacija ZN se pa trudi, da bi jih pridobila za udeležbo v parlamentu.

V prestolici Katange Elizabetvillu je trenutno prava tekma, kdo bo koča pregovoril. Privsem tem predsednika Čombeja sploh ni na spregled že od 11. julija. Pravijo, da je bolan, toda nihče ga ni videl in nihče ne ve, kaj mu manjka. Zato se pa njegov nestrani minister Monongo baha, da je Katanga že zaprosila Moskvo za pomoč in da jo ima že obljubljeno. Trdi celo, da ima pripravljeni dve delegaciji, ki bosta šli, ena v Prago, druga v Belgrad, kajti Tito je že obljubil Katangi vsestransko "finančno, gospodarsko in kulturno pomoč"! Zakaj tudi ne? Saj je Titov režim še pred nekaj meseci zmerjal Čombeja kot Lumumbovega morilca in kapitalističnega hlapca.

Razume se, da sta postala velika prijatelja tudi Čombe in Gizenga.

Laški ministrski predsednik Fanfani gre v Moskvo na obisk

RIM, It. — Laški ministrski predsednik A. Fanfani bo šel 2. avgusta na obisk v Moskvo. Spremljal ga bo zunanji minister Segni. Pravi namen obiška ni znan, uradnemu pa tako nihče ne verjame.

Diplomatska navada zahteva, da bo sedaj tudi Hruščev povabljen v Rim. Laška vlada se je trudila, da bi Hruščev ne kazal, veselja nad takim povabilom. Ali je kaj dosegla, se še ne ve. Lahom bi bilo zelo neprijetno, ako bi tovariš Hruščev prišel tako blizu Vatikana. Morda bi ga vatičanska bližina zapeljala do kakke napremljene izjave, ki bi Italijo samo spravila v zadrego.

PREDSEDNIKOV PREDLOGI NA POTI SKOZI KONGRES

Kongres je včeraj dobil Kennedyev podroben predlog za okrepitev oboroženih sil dežele in za nova sredstva ter pohitel z njegovo obravnavo. Napovedujejo, da bo odobren na predsednikovi mizi že prihodnji teden. — Povečano število vojaških vpoklicev za avgust.

WASHINGTON, D. C. — Predsednik je včeraj predložil podroben načrt za okrepitev ameriških oboroženih sil, katerega izvedba bo stala okoli 3,4 milijona dolarjev. Vodniki Kongresa so predlog vzeli v nujno obravnavo in sodijo, do bo Kongres debato o njem končal v nekaj dneh ter bo odobren predlog predložen predsedniku v podpis že prihodnji teden. Predsednik je zaprosil Kongres za posebno pravico, da lahko pokliče pod orožje četr milijona rezervistov, da lahko podaljša službeno dobo onih vojakov, ki sedaj služijo v oboroženih silah, za eno leto. Obrambni tajnik McNamara je senatnemu pododboru obrazložil nove vojaške odločitve, ki bodo povečale obrambne izdatke dežele na višino, kot jo v mirni dobi ni nikdar poznala.

McNamara je dejal, da odločitev o pošiljati novih ameriških divizij v Evropo še ni padla. Namen okrepitev oboroženih sil dežele je v glavnem v tem, da ima ta v svoji politiki večjo izbiro, da se ji ni potreba odločati le med splošno atomsko vojno ali pa — kapitulacijo.

Združene države hočejo zgraditi tolikšne običajne oborožene sile, da bodo sposobne braniti njihove koristi, ne da bi jim bilo nujno potrebno uporabiti pri tem atomsko orožje.

Povečano število vpoklicev
Prvotno je bilo določeno, da bo za avgust vpoklicanih le 8,000 vojaških novincev, to število je bilo včeraj povišano na 13,000. Vsi dodatni vpoklicanci pojdejo v armado, ki bo v prihodnjih mesecih povečana od sedanjih 850,000 na okoli milijon mož.

Odmev v svetu na predsednikov govor ugoden
Govor predsednika Kennedyja v torek zvečer so zavezniki onstran Atlantika soglasno podprli. Tudi nevtrali se o njem izjavljajo dosti ugodno. Smatrajo ga za svarilo Sovjetiji, pa hvalijo odprta vrata Sovjetiji za razgovore.

Sovjetska poročevalska služba Tass ga je označila za napoved nove tekme v oboroževanju in za rožljanje z orožjem. Se

postalo cenejši. Bojijo se tudi, da bo Anglija pozabila nanje, ko bo prešla v Skupni evropski trg. V Washingtonu pravijo, da je londonska vlada porabila najnesrečnejši čas za svojo novo gospodarsko politiko. Sklepi angleške vlade so za ves svet dokaz, da se nahaja Anglija ravno takrat v globoki gospodarski krizi, ko je ves svet v globoki politični krizi. V Londonu bi bili vse te ukrepe lahko izvršili prej ali pozneje, ne pa ravno tisti dan, ko je predsednik Kennedy opozoril ves svet, da je mednarodni položaj tako napet, da se je treba pripraviti na najhujše: na ponovno svetovno vojno.

Ali ne bo sklep angleške vlade spravil že itak zelo samozvestno logiko tovariša Hruščeva do zaključkov, da je svobodni svet junak samo v besedah, da pa razen Amerike tako nihče nič ne pomeni, najmanj pa Anglija, ki jo Amerika smatra za svojega glavnega zaveznika? Ako nima nobenega močnejšega zaveznika, ali naj potem tvega novo vojno zaradi Berlina?

Postalo cenejši. Bojijo se tudi, da bo Anglija pozabila nanje, ko bo prešla v Skupni evropski trg. V Washingtonu pravijo, da je londonska vlada porabila najnesrečnejši čas za svojo novo gospodarsko politiko. Sklepi angleške vlade so za ves svet dokaz, da se nahaja Anglija ravno takrat v globoki gospodarski krizi, ko je ves svet v globoki politični krizi. V Londonu bi bili vse te ukrepe lahko izvršili prej ali pozneje, ne pa ravno tisti dan, ko je predsednik Kennedy opozoril ves svet, da je mednarodni položaj tako napet, da se je treba pripraviti na najhujše: na ponovno svetovno vojno.

Ali ne bo sklep angleške vlade spravil že itak zelo samozvestno logiko tovariša Hruščeva do zaključkov, da je svobodni svet junak samo v besedah, da pa razen Amerike tako nihče nič ne pomeni, najmanj pa Anglija, ki jo Amerika smatra za svojega glavnega zaveznika? Ako nima nobenega močnejšega zaveznika, ali naj potem tvega novo vojno zaradi Berlina?

— Prva zdravniška šola na tleh Združenih držav je bila ustanovljena v Philadelphiji 1. 1751.

Iz Clevelanda in okolice

Slov. pristava—
Predsednik Jernej Slak vabi člane in prijatelje Slov. pristave, naj se mu v soboto, 29. julija, pridružijo na Slov. pristavi, da bodo zavržali in razširili pot od hiše do gozdiča. S seboj naj prinesejo orodje: lopate, krampe, sekire, žage, kladiva za razbijanje kamena in grablje ter seveda tudi okrepila.

Dr. M. Krek na poti v Čile—
Dr. Miha Krek pošilja svojim prijateljem pozdrave s poti na mednarodni kongres krščanskih demokratov v Santiago v državi Čile v Južni Ameriki.

Visoka starost—
G. Jakob Resnik s 3599 E. 81 St. je praznoval v torek svoj god, danes pa je dopolnil 83 let. Je še vedno trden in čil. Želimo mu še dosti let zdravja in zadovoljstva.

Iz bolnišnice—
Frank Jagodnik s 15226 Holmes Ave. se je vrnil iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave. Je še vedno pod zdravniškim nadzorom. Obiski na domu so dobrodošli!

Zadušnica—
V nedeljo ob 10:30 bo v cerkvi Marije Vnebozete sv. maša za pok. Frances Prostor ob 2. obletnici smrti.

Sv. maša—
V nedeljo ob desetih bo v cerkvi sv. Lovrenca sv. maša za vse mrtve in žive člane Društva sv. Ane št. 150 KSKJ. Članice bodo med mašo pristopile skupno k sv. obhajilu.

Pomagajmo si—
Čemu bi trpeli vročino in sopro, ko je mogoče dobiti po primerni ceni klimatsko napravo? Podrobnosti v oglašilni trgovini A. Grdina in Sinovi v današnjem listu!

— Država Vermont je bila nekdanj znana pod imenom New Connecticut.

Zadnje vesti

BIZERTA, Tuniz. — Francoski poveljnik vojaškega oporišča ni maral sprejeti glavnega tajnika ZN Hammarskjolda, ko se je ta najavil pri njem. Francoska vlada je zavrnila tudi njegov predlog za obisk v Parizu. Položaj je še vedno napet in novi spopadi med francoskimi in tunizijskimi četami niso izključeni.

COLUMBUS, O. — Novi zakon o duševno bolnih v Ohio bo stopil v veljavo 25. oktobra. Ta spreminja na eni strani zakonsko osnovo za pošiljatev umobolnih v javne ustanove, na drugi strani pa ureja na novo tudi plačevanje stroškov za nje.

HAVANA, Kuba. — Fidel Castro je napovedal na proslavi 8. obletnice svojega gibanja, da bo revolucionarno gibanje strnjeno v eno samo "socialistično" organizacijo, kot jih poznamo v drugih komunističnih državah.

WASHINGTON, D.C. — Zastopnik NASA je izjavil, da bi bilo mogoče rešiti vesoljsko ladjo, ki je ponesla pretekli petek astronauta Grissoma 118 milj daleč v vesolje, če bi bil na razpolago močnejši helikopter.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 142 Thur., July 27, 1961

Še en afriški obisk v Washingtonu

V torek se je pripeljal v glavno mesto dežele predsednik vlade Nigerije, po številu prebivalstva največje države Afrike. Na letališču ga je sprejel podpredsednik ZDA L. Johnson in ga popeljal v Belo hišo na razgovore s predsednikom Kennedyem. Kasneje bo govoril pred skupno sejo obeh zbornic Kongresa in obiskal razne zanimivosti očeze.

Sir Abubeker Tafava Balewa je začel kot učitelj v severni Nigeriji in tekom let prišel na čelo angleške kolonialne uprave Nigerije, ko se je ta lani pripravljala na neodvisnost. Danes mu je 48 let in ga smatrajo za enega najpomembnejših mož črne Afrike. Izšel je iz angleške šole, je miren in trezne sodbe, ne mara se politično ogrevati javno ne za zahodni ne za vzhodni blok, ampak gleda povsod na prvem mestu na koristi svoje dežele.

Nigerija obsega področje srednje zahodne Afrike, ki je po površini nekoliko enako Texasu in Louisiana, ima pa okoli 40 milijonov prebivalstva. To je v severnem delu dežele pretežno islamsko, drugod pa se drži še starih poganskih običajev in bogov. Dežela predstavlja dejansko federacijo treh držav, Severne, Vzhodne in Zahodne ter zveznega teritorija Lagos, kjer je glavno mesto in sedež zvezne vlade.

Tafava Balewa išče možnosti za pospešitev gospodarskega napredka dežele, za dvig njene življenjske ravni. Povprečni dohodek prebivalstva je preračun na osebo na komaj okoli \$100 na leto, kar sicer za afriške razmere še ni prehudo. Nigerija je bogata na naravnih zakladih. Vlažni tropski svet daje potrebni živež, pa nudi preostanek za izvoz. Važni izvozni predmeti so: zemeljski orehek, kakao, bombaž, naravni gumi in les. Pomembno je tudi rudno bogastvo; znana so ležišča kositra, premoga in celo zlata.

Nigerija je postala neodvisna država lani 1. oktobra in bila še isti mesec kot 99. članica sprejeta v Združene narode. V nekaj mesecih svoje neodvisnosti je z umirjeno politiko dosegla pomemben vpliv in ugled v črni Afriki. Njena beseda zaleže veliko več kot glasne izjave Gvineje ali Gane, ki sta se v zadnjih letih trudili, da bi prevzeli vodstvo črne Afrike.

Predsednik nigerijske vlade je izjavil, da bo v razgovoru s predsednikom Kennedyem tega opozoril, naj vpliva na ameriške zaveznice, ki imajo še vedno kolonije, da bodo te čim prej pripravile na polno neodvisnost. Dejal je, da bo Amerika igrala pomembno vlogo v razvoju njegove dežele, seveda poleg drugih držav in narodov. Ameriška pomoč bo v Nigeriji dobrodošla, pa naj bo že javna ali privatna. Zdi se mu razumljivo, da je taka pomoč vezana na določene pogoje, kajti denar, ki ga dajejo posamezne dežele drugim, je bilo treba trdo zaslužiti in nihče ne more pričakovati, da ga bo dobil, ne da bi mu bilo treba zanj reči niti hvala!

V borbi zahodnega demokratičnega sveta z vzhodnim komunističnim bosta svobodna Azija in Afrika igrali v bližnji bodočnosti še dosti večjo vlogo, kot jo igrata sedaj. Združene države se tega dobro zavedajo, zato posvečajo posebno Afriki v zadnjih letih vedno večjo pozornost.

Upajmo, da bo Tafava Balewa dobil v naši deželi veliko dobrih vtisov, pa tudi prijateljev, ki bodo vzdrževali z njim tesne vezi in pripravili pot k tesnejšemu sodelovanju obeh dežel.

Pameten korak

V prihodnjem šolskem letu bodo v višjih razredih naših javnih ljudskih šol začeli poučevati mladino o komunizmu, njegovih naukih in ciljih. Oni, ki so se odločili za ta korak, so spoznali, da mora biti naša mladina o tem vprašanju pravilno poučena od vsega začetka, če naj se komunistični propagandi uspešno upira, pa naj že ta pride do nje v še tako dostojni in privlačni obliki.

Otroci v višjih razredih osnovne šole se bodo podrobneje seznanjali z nauki Marksa, Engelsa, Lenina in Stalina. Študiral bodo komunistični manifest iz l. 1848 in njegovo ozadje. Trezni učitelji in poznavalci gospodarske te politične preteklosti Evrope jim bodo razlagali tedanje socialne in gospodarske razmere, jih opozarjali na napake tedanjega reda, ki so omogočile širjenje Marksovih naukov, pa opozorili mladino tudi na to, da je Marks prorokoval zmago "socializma" na temelju tedanjih razmer, ki jih danes skoro ni nikjer več.

Nekdanji grobi kapitalistični sistem se je v sto letih temeljito spremenil. Kjer se to še ni zgodilo v zadostni mери, da bi mogle ljudske množice do dostojnega življenja, se to še vedno vrši in se bo moralo vršiti še nagleje, če ne čedo vladajoče plasti, da pride do nasilnih prevratov in revolucij. To velja prav posebno za dežele Latinske Amerike, pa tudi za dober del svobodne Azije in Afrike.

Otroci v naših šolah se bodo seznanili s celotnim ko-

munističnim gospodarskim, družabnim in državnim sistemom, tudi s komunističnim materializmom, kot svetovno-nazorskim temeljem celotnega sistema in na njem zgrajene družbe. Učitelji jih bodo opozorili na razlike med svobodnim demokratičnim redom, kot ga poznamo v zahodnem krščanskem svetu, in med komunističnim redom, ki vlada v Sovjetski zvezi, satelitskih državah, v rdeči Kitajski, Ti-tovi Jugoslaviji in na — Kubi.

Mladi rod bo na ta način veliko lažje in boljše razumel borbo, ki jo danes vodi svobodni svet v mrzli vojni s komunističnim nasiljem za obrambo lastne svobode. Trezni učitelji bodo svoje doraščajoče učence in učenke opozorili na to, da je bil svobodni svet v svoji zgodovini že večkrat v podobnem položaju, pa je iz njega vselej izšel zmagovit.

BESEDA IZ NARODA

Rudolf Pogačar, zvesti borec in narodnjak, umrl

Washington, D. C. — Dolgoletno trpljenje, posledica preganjanja, ječ in koncentracijskih taborišč, je uničilo življenje ti-hemu in neumornemu delavcu in borcu Rudiju Pogačarju. Dospel je 3. julija t. l. v Linzu ob Donavi, Avstriji, kjer so ga tudi pokopali. V Linzu zapuščala soprogo Ino, sestro znane-ga ljubljanskega ing. arhitekta Lada Khama, in sina Primoža, v Ljubljani pa poročeno hčerko.

Rudolf Pogačar je bil rojen 1909. v Domžalah, kjer je tudi hodil v ljudsko šolo. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in po maturi vstopil v mornariško vojno akademijo v Dubrovniku. Po končani akademiji je kot mornariški častnik služboval na raznih ladjah bivše jugoslovanske vojne mornarice in tik pred vojno bil kot poročnik bojnega broda 1. razreda komandant glavne radio postaje vojne mornarice v Klintih pri Hercegovini, Boka Kotorska. Po italijanski zasedbi Boka je Rudi prišel v Ljubljano in od samega začetka sodeloval v podtalni organizaciji jugoslovanske vojske v domovini (JVVD). Italijani so ga osumili, da ima tajno radijsko postajo in ga je januarja 1942. zaprli. Kasneje je bil skupaj z ostalimi jugoslovanskimi oficirji iz ljubljanske pokrajine zaprt v koncentracijskih taboriščih Gonars in Chiesanuova pri Padovi. Ker so ga Italijani v najhujši zimi pustili v ječi ležati na golenem cementu je že v Gonars prišel bolan na ledvicah in v kolenu desne noge je imel tako hud artritis, da mu ta noga dolgo ni služila. Spomladi 1943, po povratku iz taborišča v Ljubljano je pokojni Rudi posvetil vso skrb zdravljenju noge, toda le delno okrevljal.

Rudi je bil pravi vojak, oficir zvest prisegi domovini in odločen narodnjak. To je zlasti dokazal, ko so se 1942. v Gonars duhovni cepili in so se skoraj vsi mornariški oficirji priključili osvobodilni fronti, dočim je on odločno ostal v taborišču in kasneje v Ljubljani v vrstah JVVD. Spomladi 1944. je razvoj vojnih dogodkov zahteval, da imamo sigurno zvezo med Ljubljano in Trstom, kjer je naša podtalna organizacija oživila in je bil formiran narodni odbor za Slovensko Primorje in Istro. Poleg tega so nas tudi razmere v štabu Slovenskih narodnih straž v Trstu silile, da imamo za vsak slučaj tam odločnega in zanesljivega moža. Odločili smo se, da pošljemo v Trst Rudija. Spominjam se še, ko sem mu pred odhodom iz Ljubljane po predmetni položaji in naročilih stisnil roko, ne slutec, da se bova videla šele po končani vojni — v tujini.

Rudi je v Trstu svojo nalogo odlično vršil. Na nesrečo so Nemci v jeseni 1944. odkrili en člen v verigi naše organizacije, ki je s svojim znatnim delom vršila obveščevalno službo za zaveznike in vzdrževala kanal Ljubljana - Trst - Padova - Milano - Švica. Ko so Nemci v Trstu aretirali dr. Slavika, Jojo Golca in Toneta Duhovnika in v Padovi patrta Corteseja, je Rudi uspešno pobegniti v Italijo, kjer se je nameraval prebiti do

zaveznikov, ki so takrat že bili v okolici Bologne. Kljub njegovi perfektni nemščini so ga Nemci na potu med Rovigo in Ferraro odkrili. Romal je skozi strahoto gestapovskih zaporov in še videl patrta Corteseja, predno je ta podlegel nečloveškemu mučenju, ter končno prišel v koncentracijski logor Mauthausen pri Linzu, kjer je na skoraj čudežen način ušel smrti v plinski komori.

Potem ko nas je ameriška vojska osvobodila (jaz sem že junija 1944 padel v gestapovski roke in bil poslan v Dachau) sva se s pokojnim Rudijem 6. septembra 1945. zopet srečala v Salzburgu. Rudi je z velikim poštrevanjem povsod pomagal beguncem, ki so vedno bolj polnili Salzburg in okolico. Delal je pri jugoslovanskem komiteju, pri zavezniški upravi, zraven pa študiral geodezijo in završil geodetski tečaj. Čeprav bolan in izmučen, Rudi ni zamudil nobene prilike, kjer se je moglo kaj pomagati našemu človeku, beguncu-trpinu. Koliko prošelj in vlog je napisal za naše ljudi in koliko jih je prenočilo in našlo okrepčilo na njegovem stanovanju v Mrzgu to ve in bo poplačal samo ljubi Bog!

V decembru 1949, ko so se sape spremenile in zamorci niso bili več potrebni, sva se z Rudijem zopet poslovila. Siromak zaradi bolne noge ni bil sprejemljiv za prekomorske dežele. To ga je zelo potrljo, kajti upal je, da bi našel zaposlitev v trgovski mornarici. Vedno je sanjal o morju. Bil je pač mornar z dušo in telesom, ki se mu je dokaj resni obraz takoj zvedril, čim je pogovor napeljal na morje...

Rudi je ostal v Salzburgu, vstopil v službo pri NCWC in tako zopet pomagal beguncem. Končno je dobil službo kot geodet pri gradnji avtomobilske ceste Salzburg — Linz — Dunaj, kjer je ostal do smrti. Tereško delo je bilo zanj sila naporno in večkrat je tožil v pis-mih o bolečinah v nogi. Zelo je bil hvaležen za kakšno novo zdravlilo, ki so se tukaj pojavila in katera mu je največkrat poslal msgr. Škerbec. V splošnem je največ delal v pisarni na računanju in izravnanju nivoelmana.

Pred Božičem 1958 se mu je vendar izpolnila tako goreča želja, da je dobil k sebi soprogo in sina, hčerka se je medtem že poročila in ostala v Ljubljani. Njegova pisma poročajo, da je bil to zadnji sončni žarek, ki je posvetil v njegovo življenje polno trpljenja in razočaranj in še ta je svetil tako kratko. Trpljenje po ječah in taboriščah je terjalo svoje in Rudi je v najlepši moški dobi poleg skrbne soproge in ljubljene sina omahnil.

Dragi Rudi, da sem mogel biti navzoč, ko so v neposredni bližini kraja, kjer si trpel in kjer po poljih še ni strohnol raztreseni pepel tisočev in tisočev onih, katerih zadnja pot je vodila skozi plinske komore in krematorij, polagali Tvoje izmučeno telo v tujo zemljo, bi najbrž težko zbral prave besede, da Ti jih porečem v slovo. Prav gotovo pa bi Ti zaželel, da skupaj z Drazo in stotisoči naših jugoslovanskih borcev uživaš večno rajsko veselje tam, kjer zavezniki ne opljujejo z izdajal-cem zato, ker je za ideale, ki so

premnogim postali samo komercialne parole, žrtvoval prav vse, družino in domovino. Tam, kjer nekončna Božja Pravičnost loči zrnje od pleve.

Kakor bi želel, da ob Tvojem grobu večno šepetajo valovi našega plavega Jadrana, ki si ga tako neizmerno ljubil, tako Ti želim mir in pokoj v tuji zemlji ob Donavi.

Andrej J. Glušič.

Na obisku v Sloveniji je bila

Rootstown, O. — Spomladi sem šla z večjo skupino rojakov in rojakin na obisk v Slovenijo. Na poti mi je posebno pomagala Mrs. Znidaršič, ki me je kasneje obiskala tudi na Lescach, kjer sem bila pri svoji sestri. Iskrena ji hvala za vso prijaznost. Iskrena hvala tudi A. Kollandru, ki nas je spremljal vse do Ljubljane.

Svoje sestre nisem videla 51 let. Sedaj je stara 83 let umrla, ne da bi zapustila kakega drugega sorodnika. Mož ji je umrl že pred 4 leti.

Najlepše pozdravljam vse svoje prijatelje in znance iz Collinwooda, kjer sem živila 11 let na Calcutta Ave., v Genevi, Ohio, kjer smo bili 30 let, in vse druge v Clevelandu in drugod po širni Ameriki!

Ivana Gubanc.

Žalne molitve za generala Mihailoviča v Washingtonu

Washington, D. C. — Preteklo je že petnajst let, od kar so komunistični rabli na dan 17. julija 1946 končali življenje prve-mu gverilcu v drugi svetovni vojni, generalu Dragoljubu Draži Mihailoviču. Stalni odbor za prirejanje vsakoletne žalne svečanosti pokojnemu generalu Mihailoviču je tokrat poskrbel, da se je pomen-parastos vršil v ruski pravoslavni cerkvi na 16. cesti na dan pred obletnico pokojnikovih smrti, to je v nedeljo 16. t. m. ob 12. uri.

Udeležba tukajšnjih Jugoslov-anov je bila predvsem radi hude vročine povprečna. Od naših preizkušenih prijateljev je parastosu prisostvoval predsednik bratskega bolgarskega narodnega odbora dr. Georgi Dimitrov, ki nikoli ne zamudi, da bi se poklonil spomenu velikega pokojnika. Za sledeče leto so še posebejno povabljeni vsi oni Jugoslovani, živeči v glavnem mestu Amerike, ki bi sicer prišli, toda se zaradi preračunane rizika že nekaj let ogibljejo parastosa gen. Mihailoviču, da se ojunajo in pridejo. Živimo pač v svobodni in demokratični deželi, kjer nobeden ne more nikomur braniti, da bi molil in prižgal svečo za pokojnika, kot je to v Jugoslaviji, kjer se za Dražin in večino naših borcev grobove niti vedeti ne sme. In še nekaj, v Washingtonu živi precej vplivnih mož, ki so v Kongresu in ob drugih prilikah že večkrat javno povedali, da prijateljstvo Mihailoviča in njegovih borcev do Amerike in njenih idealov ne bi morali plačevati s težkimi milijoni dolarskih stotakov, ker je to prijateljstvo živel v srih Drazje in njegovih padlih borcev in še vedno klije v srih nas, ki smo preostali.

AMG.

Na piknik svetokriške fare v Bridgeportu

Bridgeport, Conn. — Pičlih 60 milj severno od New Yorka leži mesto Bridgeport. Velja za najbolj industrijsko mesto države Connecticut, a je dejansko le predmestje Velikega New Yorka. Od Whitestone Bridge ga je n. pr. po takozvani New England Turnpike (in nje nadaljevanju Connecticut Turnpike) mogoče doseči v dobre tri četrt ure.

V tem mestu je slovenska fa-

Branko Bohinc: Pred vrati pekla

Baragovo misijonišče v Buenos Airesu v Argentini je izdalo nedavno 135 strani obsegajočo knjigo "Pred vrati pekla." Avtor opisuje v njej svoja doživlja v titovskih ječah in zaporih, "da bi vsi prišli do spoznanja, da more samo ljubezen rešiti svet."

Knjiga vsebuje predelane sestavke, ki jih je isti pisec objavil v Torontu v Kanadi izhajajoči verski reviji "Božja beseda." Pisana je v lepem jeziku in daje človeku lep vpogled v trpljenje komunističnih žrtv. Vsem jo toplo priporočam.

Broširana stane \$2.00, vezana \$2.50. Naprodaj bo, v kolikor še ni, v Milwaukee, pri frančiškanih v Lemontu, pri Familiji na Glass Ave. v Clevelandu in pri Ligi v New Yorku.

Obiski pri slovenskih znanstvenikih

je naslov knjige, ki jo je spisal Vladimir Bartol in je izšla v zbirki Priroda in Ljudje založbe Mladinska knjiga v Ljubljani ter predstavlja prijetno in zanimivo novost v slovenski literaturi. V njej so nanižani pisateljevi razgovori s člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti, med katerimi večina uživa tudi

ra, ki je znana po dejstvu, da se je v zadnjih desetih letih številčno skoro podvojila — največ na račun nekdanjih beguncev ali novih naseljencev. Prav radi njih je ena izmed redkih narodnih far v Združenih državah, kjer narodni jezik še vedno prevladuje tako v cerkvi kakor v domači hiši.

Ta fara bo imela svoj letni piknik prihodnjo nedeljo, 30. julija, v Logu Kolumbovih vite-zov (Knights of Columbus Grove) na 333 Unquowa Road v sosednjem mestecu Fairfield. Starokrajški domači značaj svetokriške fare se bo pokazal tudi na tej prireditvi — tako pri godbi kakor pri postrežbi.

Ni je lažje stvari, kakor imenovani Log najti. Na Connecticut Turnpike je treba vzeti izhod šte. 21 — in komaj dobrih sto metrov od tega izhoda točno ob Turnpike leti Log Kolumbovih vite-zov. Izhod je označen kot Mill Plain Road; Unquowa Road pa je takoj naslednja zaporedna cesta. — Piknik traja vse popoldne; godba prične svirati od dveh.

Tako domačine kakor goste na to prireditev v imenu vse fare prav prisrčno vabim ter jih zagotavljam, da se bodo med prijatelji in rojaki zares počutili srečne in zadovoljne — kakor bi bili doma.

Rev. Dr. Andrej Farkaš, župnik.

Knjižni dar Celovške Mohorjeve za l. 1962

Celovec, Avstr. — Družba svetega Mohorja za leto 1962. Poleg kalendarija bodo na 160 straneh in njem razne zanimivosti. Kole-dariju bo dodan tudi imenik udov, razkropljenih po svetu. Z velikim veseljem povsod prebirajo ta imena.

Kot večernice bo izdala Družba povestno knjigo izpod peresa Lojzeta Ilje "Gospod Simen." Pisatelj te povesti živi sedaj v Venezueli in opisuje na zanimiv način vaško življenje na Gorenjskem. Dejanje se vrši pred stoletji v bližini Kranja in so

Kulturna kronika

mednarodni znanstveni sloves. Bartol se je razgovarjal z ing. Feliksom Lobetom, dr. Alijo Koširjem, ing. Antonom Kuhljem, dr. Ivanom Rakovcem, dr. Antonom Sovretom, dr. Jovanom Hadžijem, dr. Milanom Vidmarjem, dr. Maksom Samcem, atomskim fizikom dr. Antonom Peterlinom ter forenzičnim medicincem dr. Janezom Milčinskim. To so možje, ki so odločilno pripomogli k današnji visoki stopnji slovenske znanosti in ji pridobili tudi mednarodna priznanja, ki se kaže predvsem v upoštevanju, ki ga je v svetu deležna ljubljanska univerza. Zato je ta knjiga res na mestu, da tudi široke plasti občinstva seznanijo s slovensko znanostjo in njenimi tvorci.

Prva knjiga pomorske slovenščine

V Ljubljani je izšel prvi pri-ročnik slovenskih izrazov v pomorstvu. Njeni sestavljalci, Jezikoslovec Janez Gradišnik ter pomorščaka Ernest Kopriva in Vladimir Naglič, so gradivo sistematično uredili ter tako omogočili Slovincu, ki se hoče podati na "morja široko cesto," da to stori v slovenskem jeziku. Knjigi je pridan slovar izrazov v slovenščini, srbohrvaščini, nemščini in angleščini. To delo je pa postalo tudi praktična nužnost, odkar je Slovenija po koncu te vojne prvič dobila lastno obalo ter si ustvarila lastno pomorsko ladjevje, ki se danes uveljavlja tudi v trgovski plo-vbi na svetovnih morjih.

vanj vpleteni opisi tedanjih običajev, sejmov, ljudi in kraja.

Zelo zanimiva bo knjiga "Fetima"; spisal jo je dr. Srečko Zmajen. V poljudni obliki pripoveduje pisatelj o dogodkih v Fatimi in o življenju treh pastirkov. Knjiga ima 240 strani na lepem belem papirju, poleg risb je še 16 strani s slikami iz Fatime. To je najbolj aktualna knjiga letošnjega leta. Črni oblaki nad Berlinom znova obračajo pozornost na to, kar je povedala Marija v Fatimi. Predvidevajo, da bo ta knjiga kmalu razprodana, ker je edinstvena knjiga v tej stvari.

Pokojni pisatelj Fran Erjavac je pred smrtjo pripravil še dva zvezka zgodovine Koroških Slovencev. Vendar v njih ne obravnava zgolj koroških zadev, marveč dogodke v naši slovenski domovini sploh. V letošnji knjigi sta popisana država Ilirija in zaton Napoleonove slave. Knjiga obsega 190 strani.

Vse štiri letošnje Mohorjeve knjige pod imenom "Mohorjev kolekar 1962 s knjigami" stanejo samo \$2.50.

Sedaj je še čas, da jih naročite in pri poverjenikih po raznih krajih USA in Kanade plačate udnino. Lahko pa pošljete denar tudi naravnost Družbi svetega Mohorja v Celovcu, Klagenfurt, Viktringer Ring 26, Austria.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Poroke so drage

Poroke so v naši deželi na splošno precej draga reč. Nevesto, oziroma njene starše stane povprečno od \$1,000 do \$1,500. Ženin, oziroma njegovi starši imajo povprečno dosti manj stroškov — samo \$190.

Povprečno se poroči na leto v vsej deželi okoli poldrug milijon parov, kar predstavlja torej najmanj \$1,500,000,000 izdatkov za starše novih zakonskih parov.

V Clevelandu je bilo lani izdano za poroke preko \$11,600,000, čeprav uradno poročno dovoljenje na okrajnem sodišču ne stane več kot \$2.15. Letos se je doslej poročilo v Clevelandu že nad 4,800 parov.

— Ameriški farmar dela pov-

prečno na teden 45.6 ur.

France Bevk:

Smrt pred hišo

Otroci so stegnili vratove, da bi bolje videli. Bilo je visoko in jedva se je belilo zidovje, drugega nič.

Bili so trudni, lačni, premrazeni, naveličani vsega. Mesto, da bi se razveselili konca pota, ki ga je pokazal, so zazdehnili. Jernač jih je pričel tolažiti. "Potrpajte", je dejal, "kmalu bomo gori". Tlesnil je z bičem, voz se je začel pomikati po pešeni poti navzgor.

Otroci so pogledali vsak hip v nejasno točko, kjer so stale hiše, izginjale in se znova prikazovale, da bi videli, če so že blizu doma in počitka. Lotevala se jih je radovednost in neznan strah.

Eden izmed njih se je nagnil k vozniku in vprašal:

"Ali ima stric živino?"

"Kajpa da jo ima".

"Konje?"

"Konj ne. Vole in krave".

Deklica je molče gledala pred se. Mrz je bil tresel, začela je jokati.

Dečka sta jo pogledala po strani in spriču njenih solz je bilo tudi njim hudo.

Jernač je bilo neprijetno. Da razvedri otroke, se je obrnil do njih.

"Ti si najstarejši? Hodiš v šolo?"

"Hodim".

"V Vzglavniku ni šole".

"Kam pa hodijo otroci?"

"Na pašo".

Otroci so pomislili pomen te besede, ni jim bila povsem jasna.

"Ali ste že kdaj videli strica?"

"Ne" je dejal starejši, Peter, in pristavil: "Mama je pravila o njem".

Mirko je vprašal: "Ali je hud?"

Jernač ni vedel, kaj naj odgovori, debelo je plunil, nato je zini: "Kaj bo hud! Če boste pridni, ne bo hud".

9.

Noč je bila, ko so prišli v Vzglavnik. Pred nizko, široko hišo je sunkoma obstal voz, Jernač je stopil na tla.

"Tu smo". Prijel je deklico in jo je del na klanec.

"Katera hiša je?"

"Ona tam".

Otroci so pogledali vanjo. V hiši je gorela medla luč, senca se je premikala za okni. Nekdo je stopil na prag.

Bil je Zaplotnik. Za njim se je približala Zaplotnica z lučjo.

"Tu sem ti jih pripeljal".

"Stric, stric", so pošepnili otroci. Videli so v pošastni luči velikega in temnega moža, ki je držal roke v žepih.

Ozrl se je po njih in je dejal: "Dolgo pot ste imeli". Nato pa ženi: "Pelji jih v hišo, če ne še zmrznejo".

Žena je šla z lučjo proti vratom, otroci za njo; eden se je spotoma spotaknil.

Brdar pa je stal na pragu; v luči, ki je prihajala iz veže, ga je Zaplotnik videl. In da pokaže, da je storil dobro delo, ki se ga ne sramuje, se je oglašil.

"Kaj delaš, Ivanc?"

"Gledam. Delavce si dobil". Jedka beseda je bila, ki je vzgriznila šele čez nekaj dni. Ta večer ni bilo čemernosti v Jernejcu, pa je dejal: "Sem. Delavce pri skledi".

Otroci so se tiščali peči, Zaplotnica jih je izpraševala po imenih.

"Jerica mi je ime", je dejala deklica.

Zaplotnik je šel po izbi gori in doli, nato se je ustavil pred ženo. "Kaj jih izprašuješ? Daj jim jesti!"

"Čakaj, da jih spoznam. —

Pridni boste morali biti". Nato je šla v vežo.

Mož je stopil za njo in dejal: "Kaj praviš? Lepi so, preveč mestni bodo".

Moževa pohvala je zbudila ženo. Njena hči je bila boleha, njen blede obraz je bil grenko nasprotje rdečih obrazov teh otrok. Tega mati ne prenese. Otrpela se je, da se je prestrašila sama sebe:

"Ali že začenjaš hvaliti? Čakaj, da boš videl."

"Čemu bi bil človek, tako zase?" Je dejal Jernejc. "Če živimo drugi, bodo živeli tudi ti..."

Žena je vzdihnila.

PREMALO JE ZEMLJE

1.

Oblaki in leta so bežali čez Osojnik, ki je gledal na Vzglavnik in ga senčil pol leta. Hruška sredi vasi je stala še vedno, le sosede so pogledali mimo grede: "Kdaj je izginil vrh sam od sebe in kje je velika veja? Ali je bila res ob nevihtji odlomljena?"

Žene so dejale svojim možem: "Kdaj si osivel?" In možje ženam: "Kdaj si se postarala?" Otrokom pa: "Kdaj si zrastle, da si že tretje hlače urastle? Saj prehitš se mene".

Klanec je prala voda in ga ni odnesla, leta so bežala in so prinesla mladost in življenje.

Pri Graparju štirje: Lojze, ki je bil bled in suh, svetlolas in vesela Cilka, nagajiva Anka in Ivanka, ki je bežala pred ljudmi.

Pri Brdarju štirje: Francek, Tonček, Janezek in Jožek. Štirje pastirji in pretepači, raztrgani in siti; le najmlajši je bil neboljčenek; ker mati ni imela hčere, je raznegovala njega.

Pri Zaplotniku štirje: boleha Tončka in ljubka Jerica, Peter s trmastim pogledom in resni Mirko, ki nikoli ni zinil besede.

Pri Košanu Polde, ki je zrastlel v maternem naročju ob njivah in senogetih in je mirno sedel, kamor so ga položili, ter gledal z velikimi črnimi očmi, kakor da vidi čudo.

Kadarkoli so stale matere na prahih, so se smehljale. Kruh, ki so ga rezale, je bil zaslužen, roka se je lahko spočila.

Le eden se ni maral spočiti: Ivanc. Njegove misli so bile daleč... štirje dečki ga kličejo za očeta — premalo je zemlje za vse štiri...

2.

Sirote, ki so prišle k Zaplotniku, so bridko občutile tujo streho. Zaplotnik se ni oziral

nanje, teta je bila čemerna. Tončka je bila dobra. Igrala se je z njimi, kadar staršev ni bilo doma.

Zaplotnik jih je upregel. Dečka sta se privadila, Jerica je bila prešibka. S solzami je trpela, rekla ni nikoli nič. Včasih jo je Tončka obdržala doma, ker je sama prečepela po tedne v izbi. Zaplotnica Jerice ni mogla videti doma. Če jo je primerjala s svojo hčerjo, ji je bilo težko, zato je dobila vselej izgovor, da jo je poslala iz hiše.

Pričela jo je sovražiti, medtem ko je obkladala svojega otroka z vsemi mogočimi dokazi materinske ljubezni. Tončka in Jerica sta čutili to. Kadar sta bili sami, sta se objeli. Bilo je vse odpušeno.

Španski diktator Franco dobil za svoj jubilej novo opozicijsko gibanje

MADRID, Šp. — Španija je praznovala pretekle dni 25-letnico začetka državljanske vojne, ki je pripeljala Franca do njegove diktature. Španci so, vedno pod pritiskom, slavili to obletnico in dodajali potrebno čast in hvalo diktatorju Francu. Zunaj Španije so se vsi njegovi levičarski nasprotniki združili v skupno fronto pod imenom Unija demokratičnih sil. Vodijo jo španski socialistični begunci, toda Unija sama je protikomunistična.

Unija zahteva umik Franca, začasno vlado, ki naj osvobodi politične pripornike in razpiše nove svobodne volitve. V Uniji je zastopanih 8 različnih španskih političnih struj, med njimi so tudi krščansko demokratični levičarji. Unija je do neke mere konkurentinja Španske unije, ki so v njej včlenjeni španski desničarski begunci, med njimi tudi dosti takih, ki zagovarjajo ideje krščanske demokracije.

Franco je seveda še zmeraj tako močan, da se obeh unij prav nič ne boji. V nadlego sta mu pa vendarle Obveščata namreč svet, vsaka od svoje strani, o dejanskem stanju v notranjosti Španije.

HELP WANTED MALE

WANTED

Short Order Cook
Friday & Saturday night
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214 (x)

Ženske dobijo delo

Kuharica

Išče se izkušena kuharica za restavrant, 6 dni v tednu. Kličite KE 1-7336. (143)

MALI OGLASI

Sobe se odda

5 sob in kopalnica se odda spodaj starejšim ljudem. Najemnina \$45. Na 7002 Becker Ct. EX 1-0772. (143)

Hiša naprodaj
Enodružinska, 9 sob, klet, podstrešje zgotovljeno, lot 40x120, na Grovewood. \$13,500. Kličite IV 1-3794. (143)

V najem

4 sobe in kopalnica, zgoraj, se odda paru srednje starosti na 1124 E. 68 St. EN 1-1084. (144)

V najem

Odda se 4 sobe in kopalnica zgoraj, na novo dekorirano, plinski furnez, na Bayliss Ave. Kličite HE 1-2339. (143)

Stanovanje zastoj

Moški, 69 let star, da stanovanje zastoj v novi 7-sobni hiši in \$100 mesečno v zameno za njegovo skrb, paru ali samo ženski. BE 2-6938. (144)

V najem

Oddajo se 5 opremljenih sob na 993 Addison Rd. (143)

1368 E. 342 St.

Od Vine ceste v Eastlake, O., zelo krasen bungalow, prostor za povečanje zgoraj, klet, garaža za 2 avta, 3 loti skupaj 120x160. Mnogo sadnega drevja, vse je obdelano. Nemogoče je nam popisati vse lepote te parcele. Morate sami videti. Peljite se kar na prostor in Vam bo lastnik zelo rad pokazal. Cena je \$13,900 za vse.

STREKAL REALTY

405 E. 200 St. IV 1-1100 (142)

Sobe se odda

4 lepe sobe, spodaj, na 15619 School Ave., se oddajo ljudem srednje starosti. Nič živali. Kličite IV 1-8983. (143)

REVMAZEM JE VELIKA NADLOGA!

Mi imamo tako zdravilo, ki vam bo olajšalo bolečine in težave! Pridite in nas vprašajte!

MANDEL DRUG
15702 Waterloo Rd. KE 1-0034
Cleveland 10, Ohio
Naročila sprejemamo in razpošiljamo!

IMATE PIKNIK? Kupite hrenovke... kupite zemlje... kupite vse pripadajoče... kupite Stroh's — na zaboje!

IMATE DRUŽABNO PRIREDITEV? Kupite ocvrte krompirjeve rezine... kupite prestice... kupite omake... kupite Stroh's — na zaboje!

KUPITE STROH'S ... NA ZABOJE!

Da, ne glede na to, kakšno zabavo na soncu si izbere, en zaboje edinega ameriškega z ognjem varjenega piva, bo pripomogel k prijetnemu razpoloženju. Vedno kupite Stroh's na zaboje!

Po popularnih cenah vsepovsod!

Sobe se odda

Na 6026 St. Clair Ave., sprejemna soba, 2 spalnice, kuhinja, kopalnica. Najemnina zmerna. Kličite Mr. Zimmerman pred 6. zv. IV 1-6832. (143)

Naprodaj

2 dvodružinski hiši na 782-786 E. 154 St. Blizu transportacije, 3 minute od cerkve in šole Marje Vnebovzete. \$16,900 vsaka. Kličite UL 1-2127. (143)

Farma naprodaj

s 25 ali 51 akrov zemlje in celotnim farmerskim poslopjem. Pojasnila dobite pri R. Petrovich, 668 E. 241 St. RE 1-4703 po 5. uri popoldne. —(143)

EAGLE ZNAMKE POMENIJO ŠE VEČJE PRIHRANKE...

the **MAY** co's **NOW 3 BASEMENT stores**
Downtown - Public Square Cedar Center - Ridge and Ridgewood Drive

Odložljiva razprodaja!

Ogromen pred-sezonski nakup

deških zimskih oblačil

Suburban jopiči!

Jopiči s kapuco!

6.88 VSAK

Jopiči na zadrgo!

Vsi prvovrstne kakovosti od znanega izdelovalca

SUBURBAN JOPIČI v lepih otenkih zimskih barv in skladnih vzorcih. Zarezani žepi, na rokavih stogljaj in prešita podloga dajejo poudarek temu lepemu kroju. Mere: 6 do 16 v skupini.

JOPIČI S KAPUČO z bombažastega korda in z orlon acrylic kosmateno podlogo. Močna kovinska zadruga in pleteno zapestje. Barve: antilopska, ogljena, olivna in bronasta. Mere: 6 do 16.

JOPIČI NA ZADREGO z odstranljivo kapuco, spredaj kovinska zadruga in orlon acrylic kosmatena podloga za dodatno toploto. Več novih in konzervativnih zimskih barvnih otenkov. Mere: 6 do 16.

Sprejemamo pismena in telefonična naročila... Kličite CHerry 1-3070

THE MAY COMPANY, VSE 3 TRGOVINE KLETNI-ODDELEK DEŠKIH OBLAČIL...

DAMP BASEMENT?

Turn it into a dry, comfortable playroom, workshop, store room with

Westinghouse

ELECTRIC Dehumidifier

Stops rust, mold, rotting, wet walls and floors!

- Removes up to 33 pints of moisture from the air daily!
- No installation—just plug in! Rolls on casters!
- Set Humidistat Dial for any degree of dryness!
- Big 10-qt. bucket!
- 5-year replacement guarantee!

RED-6000 \$2.00 per week

Westinghouse

A. GRDINA in SINOVI

TRGOVINA S POHIŠTVOM — POGREBNI ZAVOD

15301 WATERLOO RD.

Odprieto ob pon., četrkih in petkih od 9. zvečer—ob sobotah do 6.

MI DAJEMO EAGLE ZNAMKE

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

— Ste to Silviji povedali? — je Bregar hlastnil po sapi. — Mislim Razpetov samomor. — Ne. Morda ji pritisk v to smer odpre besedo. Če bi vedela, da je Razpet mrtve bi mogoče marsikaj lahko utajila. Tako ji bo vedno pred očmi, da lahko priča proti njej. — Nataša bo novica vendarle zadela — je mrtvo rekel Bregar.

— Marsikšna pot vama bo vendarle prihranjena — je rekel Saša. — Tebi bo lažje. Zdi se mi vendar nerodno, če človek živi z ženo, ki je na nek način lastnina dveh moških. — Take rešitve si nisem želel — je rekel Bregar.

— Tudi jaz ne niti partija. Pokopati ga bo treba vendarle na časten način. Kakor vem, bo to prvi civilni pogreb med tisto belo svojatjo in pogrebcev ne bo veliko. Treba bo poskrbeti za muziko in govornika, za vence in urediti, da odide vsaj nekaj predstavnikov organizacij od tu. Vidva, verjetno, na pogreb ne mislita iti. Za Natašo bi bila morda stvar pretežka. —

Pri kosilu je bil Bregar čudno zaprt, toda Nataša je žuborela svojo pot in komaj opazila, da je Blaž spremenjen. Govorila je o svojim novem zimskem plašču, ki da je za spoznanje predolg in da ga je dala v popravilo šivilji. Bregar ni imel moči, da bi ji novico povedal. Takoj po kosilu se je vrnil v pisarno.

Čeprav mu je tudi pisarna bila delček stvarnosti, ki je bila v opreki z njegovim nekdanjim mišljenjem, je bil tu vsaj sam in med štirimi stenami, od katerih je bila samo ena presekana z velikim ok-

nom, se je počutil varnega. Le kako naj bi začel govoriti o Razpetu, če je pričela Nataša s pogovorom o novem plašču? Bil je jezen sam nase. Ko bi zinil, bi bilo zdaj že mimo, tako mu je teža prihranjena za večer, ko bosta spet sama.

Zakaj, vraga, se je ustrelil? Če je res tiščal v pesti Natašino sliko, je prav za prav najbolj udaril njega. Nataša sicer trdi, da jo je pogнал. Verjetno bi to storil tudi on, če bi mu žena storila nekaj takega kakor Nataša Razpetu. Toda moški v jezi zine nekaj, kar potlej obžaluje. Blaž je prepričan, da bi Razpet Natašo sprejel nazaj, če bi pokazala vsaj malo kesanja. Bil je privezan nanjo, bila mu je okras, potreben okras, od katerega se ni hotel ločiti.

V tistih treh dneh počitnic, ki so jih prebili skupaj, je videl marsikaj. Razpet ni bil slep. Njegovo obnašanje je pač dosti določno kazalo, kaj misli o njem in Nataši. Školjke je torej razmetal po tleh. Na vsak način se je v svoji samoti povrnil v tiste dni in sovražil celo školjke, ki jih jima je kupil za spominček.

Sicer se je zdaj res sam umaknil in mu prepuštil Natašo brez borbe. Toda tiste curek krvi, ki je moral teči prek pisalne mize bo zdaj na nek način vekomaj ostal med njimi. Kravav trak, ki ga nikoli ne bo moč sneti s čela preteklosti.

Pobit in truden se je zvečer pripeljal domov, se izmikal Natašini očem in njenim ljubeznostim in premišljal le to, kako bi novico povedal. Po večerji, ko je Ana v kuhinji že ropotala s posodo in je Nataša sedela na zofi, je Bregar stoji še vedno grabil za oprijemkom, ki bi bil trden. Nekam siv obraz je gledal v Natašino roko, ki je premikala gumb na radiu, da bi ujela mično muziko.

CHICAGO, ILL.

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

GENERAL HOUSEKEEPER to live in own room, bath. Must be good with children. No cooking. Light laundry. Recent local refs. required. Pleasant new suburban home. ID. 3-0099. (144)

IRREGULARITY A PROBLEM?

Then you owe it to yourself to try this NEW GUARANTEED

'Back-To-Regularity Plan'

You risk no money! You can't lose with this Uncle Sam Laxative Cereal plan. It's guaranteed to help you, or you'll get your money back in full!

JUST TRY THESE 3 SIMPLE STEPS:

1. Buy 2 packages of Uncle Sam Laxative Cereal at your grocer's.
2. Eat 2 generous servings each day.
3. Be sure your diet includes plenty of liquids.

It's that simple! Finish both packages. If not completely satisfied, just send us the 2 box tops. We'll refund your entire purchase price. Ready-to-eat Uncle Sam Cereal is a delicious blend of toasted whole wheat flakes and whole flaxseed. You'll love it!

IRREGULAR DUE TO NEW LOW-CALORIE COMPLETE LIQUID DIET?

Medical authorities say proper diets should provide adequate bulk. Uncle Sam Cereal furnishes necessary bulk to maintain normal regularity. Only 140 calories for complete serving with skim milk and no-calorie sweetener. 3/4-cup Uncle Sam, 111 calories... 1/3-cup skim milk, 29 calories.

"For Over Half a Century... A Regularity Favorite"

Uncle Sam Breakfast Food Company

Omaha, Nebr.

— Nič nisi prave volje, Blaž — je rekla nenadoma, ko ga je videla strmeti v zid.

— Nekaj se je zgodilo, Nataša. Nekaj hudega. —

Čutil se je zmagovalca nad bolečim strahom in Nataša je ugasnila radio.

— Se je v pisarni kaj zgodilo, dragi?

Ni bila videti zbegana, le temna loka nad očmi sta se stisnila in naslonila se je nazaj.

— Pri Razpetu... kako bi rekel... —

Zdaj jo je zadelo. Razpetovo ime ji je budilo strah pred razpravo, toliko intimnih stvari bo prišlo na dan, ki jih človek ne pove rad.

— Ti je pisal? Kaj hoče? —

— Ni mi pisal — je rekel in s hitrimi koraki stopil proti oknu, ki je gledalo na zadnjo stran vrta in še ni bilo zagrnjeno. Ko je stal tesno ob šipi in gledal na gredice pod globokim snegom, je tiho slovnkil:

— Ustrelil se je. —

Ni se obrnil in Nataša na zofi se ni premaknila. Pritegnil je sapo, da bi jo slišal jokati. Tudi jokala ni. Čutil je žilo, ki mu je utripala v vratu.

— Ali je mrtev? — je zdaj dahnila.

— Da — je rekel. — Mrtev je. —

Šele zdaj se je upal obrniti in s počasnimi koraki je šel proti zofi. Natašine oči so bile motne in roke so ji ležale v naročju.

— Saša mi je prišel povedat v pisarno. Ustrelil se je v svoji pisarnici. Tam je živel, kar si ti odšla. V stanovanje ni več stopil. Morda enkrat, toliko, da je razmetal tiste školjke, ki smo jih prinesli iz Portoroža. —

Sedel je na zofi in porinil svojo roko v njeno naročje. Z obema rokama mu je objela zapestje. — Sam se je umaknil — je rekla. — Ne jaz ne ti mu nisva hotela hudega. Toda vsak gleda za svojo srečo. —

— V mrtvi roki je tiščal tvojo sliko — je rekel mrtvo.

— Vedno je bil po svoje sentimental — je rekla. Božala mu je prste. — Tudi v gmajni je bil tak. Nosil mi je prve pomladne rože, toda njegova sentimentalnost je bila vedno čudno otročja. Upirala se mi je. —

Najhujše je bilo mimo in Bregar je skušal ujeti svojo mirnost.

— Nerodno je pač, da je to storil v tem času. —

— Mislim, da je hotel pokazati, kako me je sovražil — je rekla.

— Morda — je rekel neprepuščano.

— Nisem mogla žrtvovati svoje ljubezni, da bi ga rešila. Samo nadaljevala bi to blaznost, ki ni imela izhoda. Sicer pa je čudno, da se je ustrelil šele po Silvini aretaciji in ne po mojem odhodu. —

Nataša se je spet znašla in hladno razvila svojo zastavo, ki je Bregarja vedno oplazila po očeh.

— S Silvo nista imela ničesar. Prisegel bi. Prveč sem jo poznal. —

— Zenske moški nikoli do dna ne ume — je rekla mirno.

— Za vsem tem je še politično ozadje — je rekel Bregar. — Saša misli, da je Razpet ob Silviji pričel dvomiti v preteklost, v smisel svojega dela. Pismo, ki mu ga je poslala partija je strgal in zmečkal. Vse slike, ki jih je imel v svoji pisarnici, je znosil na kup v spalnico. Silvino prepričanje mu je omajalo lastne temelje, kar pa ni hotel priznati. —

Veliko se ji je odtrgalo od srca. Sicer je tudi v tem hipu morala priznati sama sebi, da Razpeta nikoli ni prav umela. Sašina misel se ji je vendarle zdela pravilna. Razpetovo

Družba sv. Družine

THE HOLY FAMILY SOCIETY

Ustanovljena 23. novembra 1914

v Zedinjenih Državah Severne Amerike Sedež: Joliet, Ill. Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: NICHOLAS PAVLICK, 15 Race St., Manor, Pa.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH KOČEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Thomas Hoge, O.F.M.

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
MATTHEW KOČEVAR, 405 Parks Ave., Joliet, Ill.
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Illinois

POROTNI ODBOR:

JOHN KOVAS, FRANCES YUCEVICIUS, MARY RIOLA.

Predsednik Atletičnega odseka:

ANTHONY TOMAZIN, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Družba Sv. Družine je bila ustanovljena 1. 1914 in je katoliška bratska organizacija, katere naloga je čuvati dom in družino.

Nudi vrsto življenjskih zavarovanj: običajno za celo življenje, za 20 let plačevanja, za 20 let z izplačilom, za 5 let, 10 let in družinski načrt.

Življenjsko zavarovanje z ozirom na starost:

Do 16. leta, mladinski oddelek	\$10,000
Od 17 do 35, odrasli oddelek	\$15,000
Od 35 do 40, odrasli oddelek	\$10,000
Od 41 do 45, odrasli oddelek	\$ 2,500
Od 46 dalje	Vse bolniške

Zavarovanje za bolezen in nesrečo (Bolnišniško zavarovanje), ki ga nudi družba: za dohodek, bolnišnico, zdravnika in operacije. Družba nudi bolniško zavarovanje vsem katoličanom od treh mesecev do 80 let starosti.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika:

JOSEPH KOČEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.

bedno pehanje za nekimi uspehi, ki se niso hoteli pokazati, tudi temu zadnjemu dejanju.

— Njegovo planirano gospodarstvo in mrznja ljudi do njega — oboje je bilo bedasto — je rekla trdno. — Ljudje so marsikaj obesili nanj. Res je spodnese! Rekarja, ki je bil nekoč vodilen v tisti dolini. Ustrelil ga je, ko je bil ranjen na Turjaku. Tudi na Illovi gori,

v Hinjah in v Sodražici ni delal z rokavicami. Toda po osbuditvi je skušal nekaj ustvariti, zdj se mi, da je pošteno mislil. Vse mu je spodletelo. Ko je prišla Silva je takoj začutil v njej nasprotnika, sovražil jo je na svoj način in vendar jo je poslušal. V nečem je bila ta ženska močnejša od njega in nekoč mi je sam deljal:

(Dalje prihodnjič)

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HENDERSON 1-2088

KENMORE 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

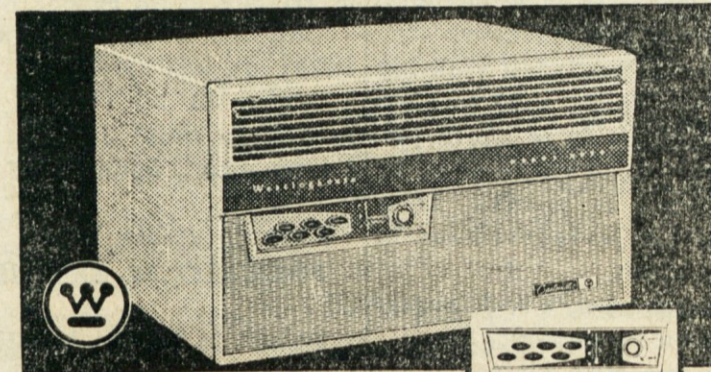
NAZAJ V KLETKO? — Tri mesece stari levji mladič se poslavlja od Mrs. Vada Stovall, ko je njen mož, ki je glavni čuvar živalskega vrsta v Portlandu, Ore., odredil da mora v kletko v živalski vrt.

when the temperature soars to 110° ... with humidity to match

Westinghouse

CUSTOMATIC HEAVY DUTY AIR CONDITIONER with POWER PLUS PENETRATION

\$4.25 a week

Let the sun blaze... let the humidity rise to new heights... you stay cool and comfortable with the new Westinghouse Customatic Heavy Duty Air Conditioner.

CUSTOMATIC COM-FORT CONTROL has these 3 features:
1. NO NEED TO REMEMBER
2. BETTER DEHUMIDIFICATION
3. MORE EVEN TEMPERATURE

ANTON GRDINA IN SINOVI

TRGOVINA S POHIŠTVOM — POGREBNI ZAVOD

15301 WATERLOO RD.

Odprto ob pon., četrkih in petkih do 9. zvečer—ob sobotah do 6.

MI DAJEMO EAGLE ZNAMKE

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: ENdicott 1-0583

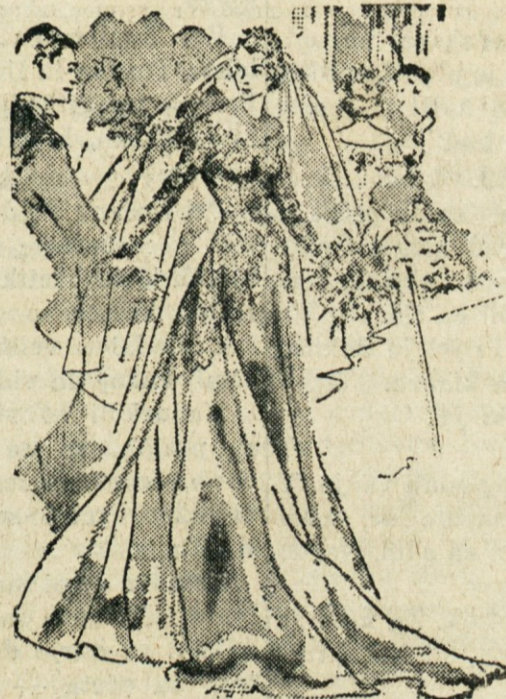
COLLINWOODSKI URAD

452 E. 152nd STREET

Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje soročnike, prijatelje in drage znanke, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio